

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria In Regvlas Cancellariæ Apostolicæ: Sive In
Glossemata Alphonsi Sotto, Glossatoris nuncupati**

Chokier, Jean de

Coloniae Agrippinae, 1674

Reg. LVII. de beneficiis vacantibus per contractum matrimonii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62377)

executionem litterarum præactorum, servata alias earum forma, procedentes litteras ipsas à data præsentium valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, & Oratori suffragari debere decerni, perinde ac si ipsi Capellania cura animarum imminerebat expressum fuisset, committere dignemini. &c.

C *Electiva*) Adde gl. in c. Cum illis de præb. in 6. Rotam decis. 41. de Rescript. in antiq. Bisignelt. decis. 13. nu. 5. de præb. Filij. in c. in nostra, de Rescript. ubi late materiam tractant expressionis qualitatum beneficiorum.

D *Vel Patronatus*) Adde Rebuff. in praxi in 3. p. sig. nu. 6. Geminia & alios in c. 2. de præb. in 6. Felij. in d. c. in nostra nu. 39. de Rescript.

E *Nihil de hoc caveretur*) Et merito, cum non sit necesse facere mentionem, an sit cum cura vel sine cura, quando est tale beneficium quod de se habet curam, *Rota decis. 201. in antiq. Felij. in d. c. In nostra nu. 14. de Rescript. per nu. Rota decis. 13. de præb. in antiq.* quæ dat exemplum de cura animarum, quam habet Archidiaconus, Archipræbyter, Decanus de jure communi; nam de ipsa non est necesse facere mentionem: quod enim certum est in jure, non est necesse illius facere expressionem *Felij. d. nu. 14.* Sic valet in regularibus imperatio de beneficio Regulari, non expresso quod sit manuale: quia Papa eo ipso quod exprimit esse regulare, intelligit quod est amovibile, nisi esset curatum vel electum; secus si esset manuale ex constitutione, vel alio modo; quia tunc non tenet sine expressione manualitatis, *Ita Cassad. dec. 12. de præb. nu. 9.* Sic etiam non est facienda mentio in litteris de qualitatibus non consideratis à jure & stylo, *Fla. Paris. de resq. ben. lib. 10. q. 2. nu. 18.* apud quem hac de re plura vide. Ita etiam in primarijs Precibus Imp. Precistæ non tenentur exprimere qualitates beneficiorum quæ possident, licet aliud sit in Nominationibus Vniversitatum ita attestante *Rebuffo tract. de Nominatione. q. 9.* Pensionarius tamen beneficium imperatoris tenetur pensionis suæ quam habet in alio beneficio mentionem facere *Id. Bep. 15. Caccialupus tract. de Pensio. q. 26.* quod intellige quando reservata est pensionario ut decentius sustentari possit, ut communiter fit, *Gigas de Pensio. q. 67. num. 4.* qua de Rescripti supra Reg. 61. Plura de qualitatibus beneficiorum, & de quibus alias sit facienda mentio ad nauçam videto apud *Felij. in dict. cap. in nostra nu. 10. usq. ad nu. 45. inclusivè.*

Argumenta in Regula. LXIII. INNOCENTII VIII.

I. SI Papa providit alicui de beneficio quod exprimebatur vacare per contraherem matrimonij Titij, & antequam contraheret mortuus est Papa, & po-

Res Titius, priusquam successor promoveretur ad beneficium, an dicatur reservatum;

2. Hæc Regula an sit de dandis.
3. Beneficium non censetur reservatum per sponsalia de futuro.
4. An sit locus privationi ipso iure ubi matrimonium de iure non tenet.
5. Per contractum matrimonij vacant beneficia, etiamsi non fuerit consummatum vel alias de iure non subsisteret.

6. Per contractum matrimonij vacant etiam pensiones.

7. Per contractum matrimonij vacant regressus & accessus & qualibet iura ad beneficia.

8. Gratia Papæ non dicitur perfecta, nisi litteris expeditis.

9. Beneficia in sacris constituti matrimonij contrahentis non vacant ipso facto, sed per sententiam.

Regula lXIV. INNOCENTII VIII.

DE BENEFICIIS VACANTIBVS PER CONTRACTVM MATRIMONII.

Item voluit quod si reservaretur beneficium per contractum matrimonij, non dentur alii modi vacationum de futuro, nec censetur beneficium reservatum generaliter, vel affectum, nisi sequatur matrimonium? Sed in beneficiis per promotionem, vel ascensionem vacaturis, ponatur clausula, Cum beneficia huiusmodi præmissis vel alio quovis modo &c, præterquam per obitum obtinentis vacare contigerit, etiamsi vacent &c.

GLOSSEMA ALPHONSI.

A *Sta Regula dicit quod si beneficium alicuius reservetur per contractum matrimonij ipsius, tunc in bulla non debet dari alias modus vacationis de futuro, nec censetur illud beneficium specialiter reservatum nec affectum nisi sequatur matrimonium: sed si reservatur beneficium alicuius per eius promotionem vel ascensionem alterius beneficii, tunc abbreviatores debent ponere Cum beneficium huiusmodi præmissis vel alio quovis modo &c: præterquam per obitum obtinentis vacare contigerit, etiamsi vacet ad præsens & per Constitutionem Execrabilis &c: hoc dicit.*

Et quo ad primam partem videbatur quod illud beneficium semel reservatum vel affectum semper maneret reservatum specialiter vel affectum, per decisionem Rotæ quæ hoc dicit, de

qua dixi superius septennumero: sed hic deciditur contrarium: quia forte impetrans inlicitiose fecit ut semper esset reservatum, idem &c:

Sed vidi dubitari in curia, quia Sixtus providit uti de beneficio quod exprimebatur vacare per contractum matrimonij Titij, & antequam contraheret mortuus est Papa, & antequam Imoc. promoveretur mortuus est Titius, vel resignavit, an beneficium illud dicatur reservatum? & certe potest dici quod sic: quia ista regula mortua fuit cum Sixto, ut supra in proemio dicitur, ergo &c: sed posset dici quod non: quia licet ista regula sit sublatā, tamen Papa major est, iuxta ea qua notantur in c. novit de jud. Reservatum & idem non esset magnum tenere, quod non sit reservatum, & propterea dixi alias propter hanc rationem subintellectam, quod si Papa reservasset motu proprio per contractum matrimonij, tunc etiam semper maneret affectum, ex quo constat de intentione Papa, facit dicta dec. Rota, & rationes ibidem allegatae; In secundo tamen casu crederem quod maneret affectum beneficium, licet non sequatur promotio &c: quia si non exprimitur nisi per contractum matrimonij, ergo per locum a speciali, contrarium est regulare c. praesenti §. loca de praeb. lib. vi. Verum est tamen quod impetranti non debetur si vacaverit per obitum, ut hic dicitur, sed manet affectum, & reservatum specialiter, quia si contrarium voluisset Papa, expressisset sic in primo casu, cap. ad audientiam de decim.

Et credo quod quoad primam partem, scilicet quod non manet affectum &c. ista regula sit danda, licet concernat expeditionem, quod non maneat affectum &c: Credo tamen quod in primo casu Camera daret etiam clausulam; quovis alio modo vacaverit &c: etiam temporibus istis.

COMMENTARIA JO. A CHOKIER.

A Nisi sequatur matrimonium) Et sic non censetur reservatum per sponsalia de futuro c. 1. & 3. de Cler. coniug. in 6. Rota dec. 1. d. tit. in No. & dec. 21. de probat. in antiq. Capella Tholos. decis. 239. ibi Ausrev. Mascard. tract. de Probat. conclus. 182. per totum Lud. lopes 1. p. Instruct. c. 256. col. 6. vers. Interim istinc pullulat. Sanchez. de Matrimonio lib. disput. 42. nu. 1. ubi infinitos pro hac sententia citat. Sed difficultas est an per contractum valide matrimonium, vacent seu amittantur beneficia ipso jure? id quod est magna considerationis: nam si vacent ipso jure clericus statim post contractum matrimonium non poterit resignare in favorem alicujus Flam. Paris. de Resig. ben. lib. 3. q. 1. num. 21. quod si non vacent donec privetur, poterit ante sententiam privationis adhuc lite pendente in favorem alicujus renunciare, gl. c. 2. verbo finita. ut lite pend. Rebuff. de pais. post. num. 261. Covar. Cle. si furiosus de homicid. 2. par. §. 3. nu. 7. Flam. Paris. d. lib. 3. q. 16. nu. 8. Breviter, Sanchez, d. loco nu. 2. & 3. postquam auctores contrarie sententiae

tia produxit, affirmativam tuctur validissimis rationibus permultisq; auctori-
 tatibus, videlicet vacare ipso iure beneficia illius clerici in minoribus ordinibus
 constituti, qui matrimonium contraxit, etiamsi nondum fuerit contractum per
 verba de presenti: aded, ut nec clericus recuperet beneficium nondum alteri
 collatum, quamvis sponsa nondum cognita decedat, aut ad religionem transeat:
 quibus porro rationibus hanc tueatur sententiam, illam vero rejiciat apud illum
 videto, satis enim est brevitati studenti illius mentem indicasse. Tantum subji-
 cio predictam sententiam procedere & extendi etiam ad matrimonium quod
 non tenet de jure, ut quia contraxit cum impubere, vel consanguinea, nihilo-
 minus enim erit locus privationi ipso jure, *Rota dec. 1. & 2. de sponsal. in antiq.*
Rom. conf. 483. nu. 5. & 6. quia ex quo non stetit per eum, videtur animum ha-
 buisse perdendi beneficium, & magis consideratur effectus, *Rota decis. 1. & 2. de*
cler. coniug. in antiq. Gonzalez ad Reg. 8. Cancell. gl. 15. nu. 44. Videndus tamen
 quoad hoc Sanchez *d. lib. 7. disput. 43 per tot. ubi nu. 5.* idem cum predictis cen-
 set; Non etiam, si matrimonium sit irritum ex aliis causis, puta si contraxerit
 matrimonium sine testibus aut coram non proprio parocho, quod est contra
 dispositionem Concilii Trid. *Sess. 24. c. de Reform. matrim.* quia eo casu matri-
 monium nullum est ex defectu formæ seu solemnitatis, non incurritur poena, ut
 coram R. P. D. Orano Rota Auditore celeberrimo probat Nicol. Garcia *tract.*
de ben. p. 11. c. 8. nu. 15. Idemq; erit si ex aliis causis, per eundem Zanchem allatis,
 quas si opus est videto, ut & Staphileum *de liter. grat. & iust.* qui ejusdem cum
 aliis præcitatis est opinionis, quod videlicet vacent beneficia per contractum ma-
 trimonii etiam ante copulam carnalem, imò etiam si sponsa religionem pro fitea-
 tur ante copulam. Et quemadmodum vacant beneficia, ita etiam pensio *Gigas*
q. 54. qui ait hanc partem amplecti Curiam Romanam, & sibi in factò accidisse,
 & Navar. *de Orat. c. 21. nu. 53.* Flam. Paris. *lib. 1. q. 1. nu. 15. & lib. 6. q. 2. nu. 1015.*
 qui ait communem eam esse & receptam DD. sententiam nisi tamen pensio
 non sit in titulum beneficii præsignata; quippe cum talis pensio possit laico
 concedi, *Card. in Cle. 1. §. eadem q. 6. de suppl. negl. prelat.* non mirum est, si per contra-
 ctum matrimonii non vacet. Sed Covar. *d. §. nu. 7.* usum Curie Romanæ obti-
 nuisse scribit, ut pensiones vacant per contractum matrimonii etiam si simplici-
 ter & nullo adiecto onere spiritali fuerint constitutæ, nisi concessæ fuerint à
 S. Pontifice alicui laico pro re in defensionem Ecclesie utiliter gerenda, vel ge-
 sta, aut quando ex voluntate Romani Pontificis colligitur eum velle per con-
 tractum matrimonii non extinguì, *Io. Bapt. Caccialup. tract. de pensio q. 50.*
 Ceterum, quemadmodum vacant regulariter per contractum matrimonii be-
 neficia, & pensiones, ita etiam regressus, & alia quælibet iura ad beneficium ec-
 clesiasticum ipsi contrahenti competentia *glo. in c. verbi Clericis de cler. coniug. in*
6. Covar. d. tit. nu. 6. ut si quispiam expectativam impetravit ad beneficium va-

eaturum

caturum, & antequam vacaret, inuit matrimonium, ac defuncta uxore vacavit, non poterit eam petere, & multò magis perditur jus in re, quam ius ad rem, e. quem admodum de iure iur. Navar. c. si quando exceptione 6. num. 1. de Rescript. Sanchez. d. tit. nu. 6.

Sed quid si litteris resignationis nondum confectis, seu bullis non expeditis matrimonium contrahat, vel cucullam monasticam sumat, an beneficium nihilominus censeatur vacare? Affirmativam tenet Ægid. conclus. 644. incip. si Papa, quia gratia Papæ non dicitur perfecta, nisi reducatur in mundum, qua de re latè scripsi ad Reg. xxv.

Denique, quod diximus in simplici clerico eius beneficia vacare per contractum matrimonii ipso facto, non obtinere in beneficiato in sacris ordinibus constituto, sed per sententiam iudicis esse privandum scribit Navar. in Manu. c. 25. tit. de Peccatis clericor. nu. 120. Garcia tract. de ben. par. 11. cap. 8. num. 17. ubi multos allegat, quos videto.

Argumenta in Regul. lxxv. Innocentij VIII.

1. AN Regularis possit obtinere beneficium seculare sine dispensatione?
2. Iura loquentia de personis, loquuntur de idoneis, & non de aliis.
3. Quilibet præsumitur idoneus, nisi probetur contrarium.
4. Hæc Regula non est danda.
5. Camera non adstringitur dispositioni hujus Regulæ.
6. An solum Papam spectat derogare numero religiosorum.
7. Vbi non est certus numerus, Papa potest mandare, ut unus recipiatur ultra numerum tunc existentem.
8. Regularis sine dispensatione secularia beneficia obtinere non potest: limita ut numero 10.
9. Quid si Pontifex dispense cum seculari concedendo ei beneficium regulare, & electivum, ea lege ut si per-

cellum, vel decessum vacabit, illud revertatur ad pristinum statum, an si fiat alterius conditionis, quæ faciat, ut beneficium quantumlibet electivum vacet in Curia, retineat dictum beneficium pristinam suam qualitatem, an vero reservatum censeatur?

10. Regulare beneficium seculari quando conferri possit.
11. Ordinarius an possit providere de beneficio alterius ordinis monacho.
12. Admissus ad beneficium regulare vel seculare admitti nequit in Capitulis generalibus, vel provincialibus, seu negotiis & officiis &c: sine consensu Generalis.
13. Regularis habens beneficium seculare cum dispensatione absolviatur ab obedientia sui Superioris.

Regula